

PART A: Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

🔍 1- You can skip around within a section, so answer the questions that are easiest for you, the more difficult questions for the end.

- 1) by saving 2) saving 3) it saves 4) save

🔍 2- While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as

- 1) it was once 2) once was 3) once was it 4) was once

🔍 3- Coffee seems to be one of the world's biggest and most enduring passions, as coffee houses continue to pop up on every corner, beans from multiple exotic and sometimes completely unfamiliar locations.

- 1) each one sports 2) sporting each one
3) each one sporting 4) in each one of which it sports

🔍 4- of metal, this mechanism is approximately the size of a shoebox.

- 1) To be made 2) Having made 3) Made 4) Been made

🔍 5- The process by which a hostile or unsuitable environment is transformed into is called terraforming.

- 1) sustaining one that human life 2) one that can sustain human life
3) that of one to sustain human's life 4) that one is sustained by humans' life

🔍 6- In the case of humans, when a person becomes infected and the resistant bacteria set up home in the gut, the sufferer has two choices:

- 1) you should look for help or stay at home 2) whether look for help or stay at home
3) looking for help or stay at home 4) look for help or stay at home

🔍 7- Regularly taking part in a demanding and potentially dangerous activity leads to enhanced physical conditioning, speed of thought and reaction time.

- 1) which improve 2) which it improves
3) as well as improved 4) in addition to improve

🔍 8- In 1900, this area had a combination of residential and industrial features, but by 1935 the industrial features

- 1) had disappeared 2) would disappear 3) to have disappeared 4) was disappearing

PART B: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

🔍 9- The of a second row of houses on Bayley Street and the removal of the railway line made room for a spacious park and children's play area.

- 1) deficiency 2) demarcation 3) deterrence 4) demolition

🔍 10- The coach knows the sport inside out, and we treat her with the respect she

- 1) exposes 2) deserves 3) diffuses 4) reminds

- 11- The virus remains in nerve tissue until activated.
 1) innate 2) harmful 3) dormant 4) diverse
- 12- In order to cut costs, my boss has asked me to eliminate all positions that are not to day-to-day operations.
 1) indispensable 2) indeterminate 3) incompatible 4) indiscriminate
- 13- In Hank's family, the genetic factors of must be strong because most of the members live to be over ninety years of age.
 1) prosperity 2) longevity 3) perception 4) anticipation
- 14- The amount of air coming from the vents is and not nearly enough to cool the room.
 1) exceptional 2) terrestrial 3) momentous 4) negligible
- 15- The cup warmer will allow your beverage to its temperature for at least an hour.
 1) retain 2) reverse 3) rotate 4) regress
- 16- Glenn's lack of of the guitar is what caused his audience to leave the recital during the intermission.
 1) impact 2) reception 3) mastery 4) performance
- 17- The newspaper's crossword puzzles are definitely, although they get harder as the week goes on, and Saturday's puzzle is a real brainteaser.
 1) flexible 2) soluble 3) tangible 4) demanding
- 18- It is rumored that dogs have a great for cats, yet Lois's two dogs and three cats get along famously.
 1) compromise 2) antipathy 3) consequence 4) hesitation
- 19- Given how hot it had been all day, someone was bound to the idea of going swimming.
 1) provoke 2) apply 3) confirm 4) broach
- 20- Because the scientist knew his solution was not evident, he tried to offer his investors a alternative so they would continue to fund his research.
 1) derivative 2) plausible 3) customary 4) puzzling

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following two passages and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best answers each question. Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

The most basic definition of work is “energy and effort expended in performance of a task.” Essentially, all jobs and tasks require you to spend energy and effort in some form, be it physical or mental. But even at this crude and simple level, work has an appreciable effect on the brain that can, and probably does, make us happier. Copious evidence shows the more physically active you are, the better your brain works. Makes sense; the brain, a biological organ, needs energy and nutrients (more than other organs). Increased physical activity strengthens and improves the heart, reduces fat and cholesterol, speeds up metabolism, all of which improves the supply of blood and nutrients to the brain, increasing its ability to do ... anything, really.

Physical activity seems to have an even more “direct” effect on the brain, by increasing output of Brain Derived Neurotrophic Factor, BDNF, a protein that stimulates growth and production of new brain cells. This could explain the many reported neurological benefits of physical activity, such as enhancing learning ability and memory, increased hippocampal volume and higher levels of gray matter throughout the brain. Studies also suggest that children who engage in more physical, sporting activity often do better on academic tests.

پاسخنامه زبان عمومی

بخش اول: دستور زبان

در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۱- گزینه «۲» می‌توانید بدون پرداختن به بعضی از سؤالات از آنها رد شوید. بنابراین با سؤالات آسان‌تر شروع کنید و سؤالات سخت‌تر را برای آخر بگذارید. توضیح: در این تست ترکیب دو جمله‌واره مستقل (independent clause) زیر که از نوع جمله‌ی امری هستند، مد نظر است.

Answer the questions that are easiest for you.
Save the more difficult questions for the end.

می‌توانیم این دو جمله‌واره را با حرف ربط and به صورت زیر به هم وصل کنیم:

... answer the questions that are easiest for you, and save the more difficult questions for the end.
پس تا الان گزینه‌ی (۴) رد می‌شود چون باید به صورت and save باشد. گزینه‌ی (۱) به خاطر کامای قبل از جای خالی کنار می‌رود. (به عنوان یک قانون کلی، هیچ وقت بعد از کاما گزینه‌هایی را که با by یا to شروع می‌شوند، انتخاب نکنید.) گزینه‌ی (۳) هم زمانی ارزش بررسی کردن دارد که کاما، به صورت نقطه و it به صورت It باشد. اما می‌رسیم به دلیل صحیح بودن گزینه‌ی (۲). می‌توانیم در جمله بالا کلمه and را حذف کنیم ولی باید ing را به فعل save اضافه کنیم: (شبیه به این تست توی مبحث وجه وصفی زیاد داریم)

... answer the questions that are easiest for you, **saving** the more difficult questions for the end.

۲- گزینه «۱» با اینکه پارک ماریون همچنان بزرگترین پارک می‌باشد، دیگر محبوبیت گذشته را ندارد.

توضیح: در این تست قصد داریم محبوبیت کنونی پارک ماریون را با محبوبیت آن در گذشته مقایسه کنیم. بنابراین جای خالی باید با یکی از موارد زیر پر شود:

While Marion Park is still the largest park, **it is no longer as popular as it was once.**

While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as **it once was.**

While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as **was it once.**

همچنین چون بعد و قبل از ترکیب as ... as به ساختار موازی نیاز داریم، فقط گزینه‌ی ۱ صحیح است.

۳- گزینه «۳» به نظر می‌رسد قهوه یکی از مهمترین و ماندگارترین علایق جهان است چون کافی‌شاپ‌ها در تمام نقاط شهر به چشم می‌خورند و هر یک قهوه را از چندین محل ناآشنا و عجیب می‌آورند.

توضیح: گزینه (۴) به راحتی رد می‌شود چون مثال بارزی از حشو است. در گزینه‌ی (۲)، each one beans ترکیب نادرستی است چون بعد از one باید اسم مفرد bean بیاید.

در این تست اساساً ترکیب و تلفیق دو جمله با فاعل غیریکسان مدنظر است. در نتیجه در جای خالی ابتدا باید فاعل و سپس فعل ing بیاید. حتی می‌توان در این مورد کلمه one را حذف کرد و یا قبل از each حرف with آورد. یعنی به صورت زیر:

....as coffee houses continue to pop up on every corner, **(with) each (one) sporting beans**

مثال بیشتر:

Passengers traveled in a variety of stagecoaches, the best of which had four benches, **each holding** three persons.

۴- گزینه «۳» این دستگاه از فلز ساخته شده و تقریباً به اندازه یک جعبه کفش است.

توضیح: در مبحث کوتاه کردن گزاره‌های وصفی و بدل، شبیه به این تست به وفور آورده‌ایم. در واقع این تست در ابتدا به صورت زیر بوده:

This mechanism, **which is made of metal**, is approximately the size of a shoebox.

اکنون می‌توانیم با حذف which یک عبارت وصفی بسازیم:

This mechanism, **made of metal**, is approximately the size of a shoebox.

عبارت وصفی بالا را می‌توانیم به قبل فاعل ببریم:

Made of metal, this mechanism is approximately the size of a shoebox.

۵- گزینه «۲» در پروسه‌ی زمین‌سازی، یک محیط خشن و نامناسب به محیطی زیست‌پذیر تبدیل می‌شود.

توضیح: در گزینه‌ی (۳)، عبارت that of one نادرست است. در صورت سوال، دو تا فعل می‌بینیم. یکی فعل transform که فعل گزاره وصفی است و دیگری فعل call که فعل اصلی صورت سوال است. با این حساب می‌توانیم گزینه (۴) را هم حذف کنیم چون is sustained به عنوان فعل اصلی به کار رفته؛ در حالی که می‌دانیم هر جمله باید فقط و فقط یک فعل اصلی داشته باشد. و نهایتاً گزینه (۱) جمله را ناقص می‌کند.

۶- گزینه «۴» زمانی که شخصی دارای عفونت باشد و باکتری مقاوم در شکم او خانه کند، تنها دو راه پیش روی خود دارد: یا در خانه بماند و یا اینکه از دیگران کمک بگیرد.

توضیح: اساساً در زبان انگلیسی choice یا حق انتخاب را با or نشان می‌دهند یا با either ...or نه با whether ...or (چه ... چه). دوماً چون قبل از جای خالی از دو نقطه استفاده شده، دیگر نیازی به کاربرد whether نیست (علت نادرست بودن گزینه ۲). همچنین وقتی دو ساختار با حرف ربط همپایه‌ساز or به هم وصل می‌شوند، باید ساختار موازی رعایت شود اما در گزینه (۳)، looking با stay موازی نیست. گزینه (۱) هم به این دلیل نادرست است که you ضمیر مناسبی برای اسم a person نیست. در واقع گزینه (۱) در صورتی صحیح است که به جای you از he/she استفاده شود.

۷- گزینه «۳» شرکت کردن در یک فعالیت سخت و به‌طور بالقوه خطرناک باعث بهبود شرایط فیزیکی بدن و بهبود سرعت تفکر و واکنش انسان می‌شود. توضیح: گزینه ۴) به این دلیل رد می‌شود که بعد از in addition to اگر قرار باشد فعل بیاید، باید به صورت اسم جراند (فعل ing) باشد، یعنی improving. گزینه ۲) نمونه بارزی از حشو است چون which و it را با هم به کار برده. گزینه (۱) هم نادرست است چون باید به صورت which improves باشد. گزینه (۳) کاملاً صحیح است که در اینجا قبل as well as (علاوه بر، و) عبارت enhanced physical conditioning را داریم که با improved speed of thought می‌تواند جفت خوبی بسازد.

۸- گزینه «۱» این منطقه در سال ۱۹۰۰ دارای ساختمان‌های مسکونی و صنعتی بود، اما در سال ۱۹۳۵ دیگر یک منطقه صنعتی به شمار نمی‌آمد. توضیح: به خاطر کاربرد but در صورت سؤال، به فعل نیاز داریم نه مصدر با to (رد گزینه ۳). همچنین industrial features به فعل were نیاز دارد نه was (رد گزینه ۴). نهایتاً اینکه چون نویسنده از واقعیتی صورت گرفته خبر دارد، نیازی به ساختار آینده در گذشته نیست (رد گزینه ۲).

بخش دوم: واژگان

دستورالعمل: در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

- ۹- گزینه «۴» تخریب خانه‌های ردیف دوم در خیابان بیلی و انتقال خط راه‌آهن، فضای مناسبی را برای ساخت پارک و شهرسازی فراهم کرد.
(۱) نقص، کمبود (۲) علامت‌گذاری، تعیین مرز (۳) منع، بازداری (۴) تخریب
- ۱۰- گزینه «۲» مربی معلومات زیادی از آن رشته‌ی ورزشی دارد و ما طوری به او احترام می‌گذاریم که شایسته آن باشد.
(۱) افشا کردن (۲) شایسته بودن (۳) پخش کردن، پراکندن (۴) به یاد آوردن، یادآوری کردن
- ۱۱- گزینه «۳» این ویروس تا زمان فعال شدن، در بافت‌های عصبی غیرفعال باقی می‌ماند.
(۱) ذاتی، درونی (۲) مضر، زیان‌بار (۳) خاموش، نهفته، غیرفعال (۴) گوناگون
- ۱۲- گزینه «۱» رئیس شرکت از من خواسته برای کاهش هزینه‌ها، عناوین شغلی غیر ضروری را حذف کنم.
(۱) ضروری، جدایی‌ناپذیر (۲) نامعلوم، تعیین نشده (۳) ناسازگار، نامناسب (۴) خالی از تبعیض، آشفته، بی‌ملاحظه
- ۱۳- گزینه «۲» فاکتورهای ژنتیکی طول عمر در خانواده هانک قوی هستند زیرا اکثر اعضای خانواده او بیش از نود سال عمر می‌کنند.
(۱) موفقیت، شکوفایی (۲) طول عمر، عمر طولانی (۳) آگاهی، ادراک (۴) پیش‌بینی، انتظار
- ۱۴- گزینه «۴» میزان هوای خروجی از دریچه بسیار ناچیز بوده و برای خنک کردن اتاق کافی نیست.
(۱) استثنائی، فوق‌العاده (۲) دنیوی (۳) مهم، خطر (۴) ناچیز، جزئی
- ۱۵- گزینه «۱» دستگاه گرم‌کن فنجان باعث می‌شود که نوشیدنی شما حداقل یک ساعت دمای خود را حفظ کند.
(۱) حفظ کردن (۲) وارونه کردن (۳) چرخاندن، چرخیدن (۴) پس‌روی کردن
- ۱۶- گزینه «۳» حضار در زمان تنفس (فاصله بین دو اجرا)، به علت تسلط پایین گُلن به گیتار، اجرای تکنوازی او را ترک کردند.
(۱) تأثیر، برخورد (۲) پذیرش، قبول (۳) خبرگی، تسلط (۴) اجرا، عملکرد
- ۱۷- گزینه «۲» جدول‌های این روزنامه قطعاً قابل حل هستند، هر چند هر چه به آخر هفته نزدیک‌تر می‌شویم، پیچیدگی جدول‌ها بیشتر شده طوری که جدول روز شنبه بسیار دشوار می‌باشد.
(۱) منقطع (۲) قابل حل، حل‌شدنی (۳) ملموس (۴) سخت، دشوار

سؤالات مشاوره

مجموعه دروس تخصصی (آمار و روش تحقیق، اصول و فنون و نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، روان‌شناسی شخصیت)

۱- انحراف استاندارد نمرات هوش در یک نمونه ۲۰ نفری از مردان، ۱۰ و در یک نمونه ۲۵ نفری از زنان، ۱۵ است. مقدار آماره F برای آزمون فرض $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$: H_0 کدام است؟

- (۱) ۱/۵ (۲) ۱/۶۷ (۳) ۲ (۴) ۲/۲۵

۲- اگر $r_{XY} = 0/3$ و $r_{ZY} = 0/4$ و $r_{XZ} = 0$ باشد، ضریب همبستگی چندگانه R_{YXZ} کدام است؟

- (۱) ۰/۵ (۲) ۰/۷ (۳) ۰/۳۵ (۴) ۰/۴۵

۳- میزان کاهش نسبی در واریانس Y به شرط X و وجود رابطه خطی بین X و Y، به کدام آماره وابسته است؟

- (۱) S_X^2 (۲) S_Y^2 (۳) r_{XY} (۴) r_{XY}^2

۴- اگر $b_{XY} = b_{YX} = 0/5$ باشد، همبستگی دو متغیر X و Y برابر چند است؟

- (۱) ۰/۵ (۲) ۰/۰۶ (۳) ۰/۱۲ (۴) ۰/۲۵

۵- در آزمون آنوای یک‌راهه که برای مقایسه میانگین سه گروه مستقل ($n_1 = n_2 = n_3 = 15$) انجام شده است، مجموع مجذورات کل $SS_T = 124$ و مجذور ایما $\eta^2 = 0/5$ است. میانگین مجذورات بین گروهی MS_B کدام است؟

- (۱) ۲۲ (۲) ۳۱ (۳) ۴۲ (۴) ۴۵

۶- در توزیع دو جمله‌ای که احتمال موفقیت $P = 0/8$ است، در یک نمونه با ۱۰۰ مشاهده انحراف استاندارد کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴) ۱۶

۷- در یک طرح چهار عاملی چند اثر متقابل مرتبه بالاتر وجود دارد؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۱۱

۸- در جدول زیر میانگین و انحراف استاندارد انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان به تفکیک رشته تحصیلی ارائه شده است. اگر از آزمون آنوا برای آزمون فرض صفر استفاده شود، میانگین مجذورات درون‌گروهی (MS_W) کدام است؟

رشته	n	$\bar{X}$	S
انسانی	۶	۴۵	۳
تجربی	۱۰	۵۰	۳
ریاضی	۷	۵۲	۲

- (۱) ۲/۶۷

- (۲) ۴/۲

- (۳) ۷/۵

- (۴) ۸/۱۵

۹- توزیع متغیر X نرمال با میانگین ۸۰ است. اگر $P(X < 70) = 0/3$ باشد، احتمال $P(70 < X < 90)$ کدام است؟

- (۱) ۰/۲ (۲) ۰/۴ (۳) ۰/۶۸ (۴) ۰/۹۵

۱۰- یک طرح آزمایشی کاملاً متقاطع (crossed) تحت چه شرایطی متعادل (balanced) می‌شود؟

- (۱) اندازه نمونه‌ها در تمام سطوح برابر باشند.
(۲) هر سطح فقط داخل یکی از سطوح عامل دیگر رخ دهد.
(۳) تمام ترکیب‌های ممکن سطوح عامل، به تعداد یکسان رخ دهند.
(۴) نسبت اندازه نمونه به سطوح متغیر مستقل بزرگ‌تر از ۳۰ باشد.

۱۱- کدام مورد در خصوص تعریف عملیاتی درست است؟

- (۱) هر سازه فقط می‌تواند یک تعریف عملیاتی داشته باشد.
(۲) تعریف عملیاتی بیانگر کل جنبه‌ها و معانی یک متغیر است.
(۳) تعریف عملیاتی اندازه‌پذیر در مورد متغیرهای مستقل به کار نمی‌رود.
(۴) تعریف عملیاتی آزمایشی برای متغیرهای تعدیل‌کننده قابل کاربرد است.

۱۲- در کدام صورت، روایی درونی (Internal Validity) پژوهش‌های طولی، با وجود افت یا ریزش آزمودنی‌ها حفظ می‌شود؟

- (۱) شرکت‌کنندگان سنین مختلف به‌طور متوالی مورد مقایسه و مطالعه قرار بگیرند.
(۲) شرکت‌کنندگانی که از مطالعه خارج شده‌اند در طول زمان دچار تغییر نشده باشند.
(۳) شرکت‌کنندگانی که پژوهش را ترک کرده‌اند با سایر افراد، دارای اثر هم‌دوره باشند.
(۴) بین داده‌های افرادی که از پژوهش خارج شده‌اند با افراد باقی‌مانده تفاوتی وجود نداشته باشد.

کد ۱۳- در طرح آزمایشی تک آزمودنی، اگر قصد داشته باشیم یک رفتار هدف را در گام‌های مجزا و به شیوه پله پله اصلاح کنیم، کدام طرح مناسب است؟
(۱) اثر آزمایشی متناوب (۲) بازگشتی (۳) چند خط پایه‌ای (۴) ملاک متغیر

کد ۱۴- پژوهشگری با مطالعه یک نمونه از مادران کودکان مبتلا به اُتسم به این نتیجه رسید که بین باورهای معنوی و میزان فرسودگی این مادران، رابطه آماری معنی‌داری وجود دارد. این پژوهشگر برای تبیین اینکه چه فرایند و مکانیسمی در ایجاد این همبستگی دخالت دارد، مصاحبه کیفی عمیق با تعدادی از این مادران انجام داده و نتایج آن در درون داده‌های کمی قرار داد. پژوهشگر از کدام طرح پژوهش ترکیبی استفاده کرده است؟
(۱) اکتشافی (۲) تو در تو (۳) همسوسازی (۴) مثلث‌سازی

کد ۱۵- پژوهشگری به منظور بررسی اثر پسخوراند زیستی بر کاهش علائم بیماران مبتلا به اضطراب فراگیر یک نمونه ۳۰ نفری از افرادی که براساس غربالگری سلامت روان به عنوان افراد در معرض خطر شناسایی شده‌اند را انتخاب و سپس به‌طور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین کرد. علائم اضطراب هر دو گروه با استفاده از ابزار استاندارد اندازه گرفته شد. سپس گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه هفتگی تحت درمان قرار گرفت، اما گروه کنترل هیچ مداخله‌ای دریافت نکرد. بعد از اتمام آخرین جلسه مجدد علائم اضطراب هر دو گروه اندازه گرفته شد. کدام مورد در خصوص این پژوهش درست است؟

- (۱) متغیر مستقل، اضطراب فراگیر است.
(۲) طرح پژوهش از نوع شبه‌آزمایشی است.
(۳) از تحلیل کواریانس می‌توان برای تحلیل آماری داده‌ها استفاده کرد.
(۴) اثر پیش‌آزمون به‌عنوان تهدیدکننده روایی درونی کنترل می‌شود.

کد ۱۶- کدام مورد در خصوص پژوهشگر پژوهش‌های کیفی، درست است؟
(۱) از دیدگاه شرکت‌کنندگان استفاده می‌کند تا به مضامین گسترده‌تر دست یابد.
(۲) از نظریه به فرضیه و سپس به داده‌ها حرکت می‌کند تا نظریه را رد یا تأیید کند.
(۳) از طریق محدود کردن و تمرکز بر متغیرهای خاص به دنبال دستیابی به دانش است.
(۴) با مشاهده جزئیات و اندازه‌گیری متغیرها به درک زمینه و موقعیتی که افراد از آن صحبت می‌کنند، می‌رسد.

کد ۱۷- در طرح گروه‌های جفت‌شده در چه صورتی توان آماری کاهش می‌یابد؟
(۱) اثرات ترتیب و انتقال کنترل نشود.
(۲) متغیر وابسته در سطح مقیاس نسبی اندازه‌گیری شود.
(۳) متغیر مبنای جفت کردن، با متغیر وابسته همبستگی نداشته باشد.
(۴) هر عضو از مجموعه جفت‌شده، به‌طور تصادفی در گروه‌ها جایگزین شود.

کد ۱۸- در کدام روش کنترل متغیرهای مزاحم، می‌توان یک متغیر را وارد مطالعه کرد و اثر آن را همراه با متغیر مستقل مورد تحلیل قرار داد؟
(۱) انتخاب و جایگزین کردن تصادفی
(۲) لحاظ کردن متغیر به‌عنوان متغیر همپراش
(۳) جور کردن آزمودنی‌ها براساس یک یا چند متغیر
(۴) حذف یا ثابت نگهداشتن متغیرهای ناخواسته

کد ۱۹- منظور از تناظر صوری بین فرضیه‌ها یا سؤال‌ها با هدف‌های پژوهش کدام است؟
(۱) تعداد هدف‌ها با سؤال‌ها برابر و با فرضیه‌ها نابرابر است.
(۲) تعداد هدف‌ها با فرضیه‌ها برابر و با سؤال‌ها نابرابر است.
(۳) برای تحقق هر هدف، تدوین چند فرضیه یا چند سؤال ضرورت دارد.
(۴) برای آزمودن هر فرضیه یا پاسخ به هر سؤال، لازم است چند هدف تنظیم شود.

کد ۲۰- برای بررسی مفروضه استقلال مشاهدات در بافت رگرسیون، کدام شاخص مناسب است؟
(۱) دوربین واتسون (۲) فاصله ماهالانوبیس (۳) D کوک (۴) لوین

کد ۲۱- کدام نظریه‌پرداز مشاوره شغلی، تأکید فراوانی بر خود اجتماعی و موانع بیرونی محدودکننده فرصت‌ها و اهداف فرد دارد؟
(۱) پارسونز (۲) سوپر (۳) گینزبرگ (۴) گاتفردسون

کد ۲۲- در مشاوره شغلی شناختی اجتماعی، علایق شغلی تحت تأثیر کدام موارد است؟
(۱) هدفمندی و خودکارآمدی
(۲) خودکارآمدی و انتظارات پیامدی
(۳) خودکارآمدی و ویژگی‌های شخصیتی
(۴) ویژگی‌های شخصیتی و زمینه اجتماعی

کد ۲۳- ایده حرفه زندگی، توسط کدام نظریه‌پرداز مشاوره شغلی مطرح شد؟
(۱) پارسونز (۲) تیدمن (۳) سوپر (۴) گینزبرگ

کد ۲۴- مهارت‌های خودآگاهی، ارتباط تسهیل‌گرانه، کارگروهی و ارتقای کارکنان، جزو مهارت‌های کدام نقش مشاوران در مدرسه محسوب می‌شود؟
(۱) رهبری (۲) پشتیبانی (۳) مشورت‌گری (۴) سنجش و ارزیابی

پاسخنامه مشاوره

مجموعه دروس تخصصی (آمار و روش تحقیق، اصول و فنون و نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، روان‌شناسی شخصیت)

۱- گزینه «۴» در فرمول F به واریانس دو نمونه نیاز داریم بنابراین مقادیر داده شده انحراف استاندارد در صورت سؤال را به توان دو رسانده و در فرمول مقایسه واریانس‌های دو نمونه مستقل قرار می‌دهیم و چون مقدار F هیچ‌گاه کمتر از یک نخواهد شد، بنابراین واریانس بزرگ‌تر که مربوط به زنان است در صورت سؤال نوشته می‌شود:

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2} = \frac{15^2}{10^2} = \frac{225}{100} = 2.25$$

۲- گزینه «۱» داده‌های صورت سؤال را به نمادهای فرمول ضریب همبستگی چندگانه تبدیل کرده تا جایگذاری در فرمول راحت‌تر باشد. بنابراین به جای X عدد ۱ و به جای Z عدد ۲ قرار می‌دهیم. به این ترتیب $r_{XY} = r_{Y1} = 0.3$ ، $r_{ZY} = r_{Y2} = 0.4$ و $r_{XZ} = r_{12} = 0$. حال برای به دست آوردن $R_{YXZ} = R_{Y12}$ داده‌ها را در فرمول زیر قرار می‌دهیم:

$$R_{Y.12}^2 = \frac{r_{Y1}^2 + r_{Y2}^2 - 2r_{Y1}r_{Y2}r_{12}}{1 - r_{12}^2} = \frac{0.3^2 + 0.4^2 - 2(0.3 \times 0.4 \times 0)}{1 - 0} = \frac{0.3^2 + 0.4^2}{1}$$

$$\Rightarrow R_{Y.12} = \sqrt{0.3^2 + 0.4^2} = \sqrt{0.25} = 0.5$$

۳- گزینه «۴» ضریب تعیین (R -squared correlation) R_p میزان ارتباط خطی بین دو متغیر X و Y را اندازه‌گیری می‌کند. R_p نسبت تغییرات واریانس متغیر وابسته Y است. R_p اندازه‌گیری آماری نزدیک داده‌ها به خط رگرسیون برازش شده می‌باشد. R_p به ضریب تعیین یا ضریب تشخیص نیز گفته می‌شود. ضریب تعیین R_p نشان می‌دهد که چند درصد از واریانس (تغییرات) متغیر وابسته Y به وسیله متغیر مستقل X تعیین می‌شود یا به عبارت دیگر ضریب تعیین نشان‌دهنده این است که چه مقدار از تغییرات متغیر وابسته تحت تأثیر متغیر مستقل مربوطه بوده و مابقی تغییرات متغیر وابسته مربوط به سایر عوامل می‌باشد. چنانچه رابطه خطی بین X و Y برقرار باشد، افزایش یا کاهش X موجب افزایش یا کاهش Y می‌شود.

۴- گزینه «۱» داده‌های صورت سؤال را به نمادهای فرمول ضریب همبستگی چندگانه تبدیل کرده تا جایگذاری در فرمول راحت‌تر باشد. بنابراین داریم: به جای X عدد ۱ و به جای Z عدد ۲ قرار می‌دهیم. به این ترتیب $r_{XY} = r_{Y1} = 0.3$ ، $r_{ZY} = r_{Y2} = 0.4$ و $r_{XZ} = r_{12} = 0$. حال برای به دست آوردن $R_{YXZ} = R_{Y12}$ داده‌ها را در فرمول زیر قرار می‌دهیم:

$$R_{Y.12}^2 = \frac{r_{Y1}^2 + r_{Y2}^2 - 2r_{Y1}r_{Y2}r_{12}}{1 - r_{12}^2} = \frac{0.3^2 + 0.4^2 - 2(0.3 \times 0.4 \times 0)}{1 - 0} = \frac{0.3^2 + 0.4^2}{1}$$

$$\Rightarrow R_{Y.12} = \sqrt{0.3^2 + 0.4^2} = \sqrt{0.25} = 0.5$$

۵- گزینه «۲» ابتدا با استفاده از فرمول مجذور ایتا، مقدار مجموع مجذور بین‌گروه‌ها (SS_b) را به دست می‌آوریم:

$$\eta^2 = \frac{SS_b}{SS_T} \Rightarrow 0.5 = \frac{SS_b}{124} \Rightarrow SS_b = 0.5 \times 124 = 62$$

با توجه به اینکه سه گروه مستقل داریم بنابراین $k = 3$ است. اعداد به دست آمده را در فرمول میانگین مجذورات بین‌گروهی قرار می‌دهیم:

$$MS_b = \frac{SS_b}{df_b} \xrightarrow[k=3]{df_b=k-1} \frac{62}{3-1} = 31$$

۶- گزینه «۲» مقادیر داده شده را در فرمول انحراف استاندارد توزیع دو جمله‌ای قرار می‌دهیم:

$$n = 100, \quad p = 0.8, \quad q = 1 - p = 1 - 0.8 = 0.2$$

$$\sigma = \sqrt{npq} = \sqrt{100 \times 0.8 \times 0.2} = \sqrt{16} = 4$$

۷- گزینه «۲» در یک طرح ۴ عاملی، ۴ متغیر مستقل A, B, C, D وجود دارد و اثرات تعاملی مرتبه اول و مراتب بالاتر آن عبارتست از:

A, B, C, D	اثرات اصلی
AB, AC, AD, BC, BD, CD	اثرات تعاملی مرتبه اول
ABC, ABD, BCD, ACD	اثرات تعاملی مرتبه دوم
ABCD	اثرات تعاملی مرتبه سوم

اثر متقابل مرتبه بالاتر برابر است با مجموع اثرات مراتب دوم و سوم : ۵ اثر متقابل بالاتر

۸- گزینه «۳» طبق فرمول میانگین مجزورات درون گروهی $MS_W = \frac{SS_W}{df_W}$ ، ابتدا باید مجموع مجزورات درون گروهی (SS_W) را با استفاده از فرمول واریانس

نمونه به دست آوریم. انحراف استانداردهای صورت سؤال را به توان ۲ رسانده تا به واریانس برسیم. حال داده‌های جدول را در فرمول واریانس نمونه قرار می‌دهیم:

$$S_1^2 = \frac{\sum(x_1 - \bar{x}_1)^2}{n_1 - 1} \Rightarrow 9 = \frac{\sum(x_1 - \bar{x}_1)^2}{6 - 1} \Rightarrow \sum(x_1 - \bar{x}_1)^2 = 45$$

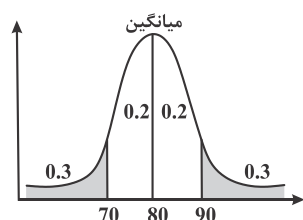
$$S_2^2 = \frac{\sum(x_2 - \bar{x}_2)^2}{n_2 - 1} \Rightarrow 9 = \frac{\sum(x_2 - \bar{x}_2)^2}{10 - 1} \Rightarrow \sum(x_2 - \bar{x}_2)^2 = 81$$

$$S_3^2 = \frac{\sum(x_3 - \bar{x}_3)^2}{n_3 - 1} \Rightarrow 4 = \frac{\sum(x_3 - \bar{x}_3)^2}{7 - 1} \Rightarrow \sum(x_3 - \bar{x}_3)^2 = 24$$

حالا مجموع مجزورات درون گروهی را به دست می‌آوریم: $SS_W = \sum(x_1 - \bar{x}_1)^2 + \sum(x_2 - \bar{x}_2)^2 + \sum(x_3 - \bar{x}_3)^2 = 45 + 81 + 24 = 150$

تعداد گروه‌ها برابر است با ۳ ($k = 3$) و حجم نمونه برابر است با ۲۳ ($N = 23$). موارد به دست آمده را در فرمول قرار می‌دهیم:

$$MS_W = \frac{SS_W}{df_W} = \frac{SS_W}{N - k} = \frac{150}{20} = 7.5$$

۹- گزینه «۲» موارد داده‌ها را روی منحنی طبیعی رسم می‌کنیم تا مفهوم تر شود. طبق داده‌های صورت سؤال:

مقدار میانگین ۸۰ است و اگر احتمال مقدار متغیر X کمتر از ۷۰ برابر با ۰/۳ باشد،

احتمال مقدار X بیشتر از ۷۰ طبق رابطه $p = 1 - q$ برابر با ۰/۷ است.

بنابراین حاصل جمع مساحت زیر منحنی ۱ است ($p = 1 - q$)، که در دو طرف میانگین به شکل قرینه قرار دارد.

چنانچه احتمال X کمتر از ۷۰ برابر با ۰/۳ باشد (قسمت‌های هاشورخورده)، مقدار عددی بین ۷۰ تا میانگین

برابر است با ۰/۲.

از آنجایی که حاصل جمع مساحت زیر منحنی ۱ است ($p = 1 - q$)، بنابراین احتمال مقدار X بین ۷۰ و ۹۰ برابر است با: $0.3 + 0.2 = 0.5$

۱۰- گزینه «۳» در طرح عاملی ما یک یا تعدادی عامل داریم که هر یک ممکن است از یک یا چند سطح تشکیل شده باشند. عامل برابر با متغیر مستقل

می‌باشد. به عنوان مثال پژوهشی را در نظر بگیرید که اثربخشی نوع درمان (دارو درمانی یا درمان رفتاری یا درمان شناختی) و جنسیت (مذکر و مؤنث)

را بر روی میزان افسردگی می‌سنجد. در این حالت نوع درمان دارای سه سطح و جنسیت دارای دو سطح است.

این پژوهش در صورتی متعادل خواهد بود که تعداد اعضای نمونه در تمامی زیرگروه‌ها برابر باشد (به عنوان مثال تعداد افراد شرکت‌کننده در گروه مذکری

که دارودرمانی دریافت می‌کند با گروه مؤنثی که دارودرمانی دریافت می‌کند، برابر باشد).

۱۱- گزینه «۴» معنای دقیق یک سازه، وابسته به زمینه‌ای است که مورد استفاده قرار می‌گیرد. تعریف عملیاتی بر ویژگی‌های قابل مشاهده استوار است.

تعریف عملیاتی اندازه‌پذیر شیوه اندازه‌گیری متغیرها را معلوم و مشخص می‌کند. تعریف آزمایشی جزئیات دستکاری متغیر توسط پژوهشگر را بیان می‌کند.

متغیر تعدیل‌کننده (متغیر ثانوی یا مستقل دوم) چون توسط پژوهشگر قابل انتخاب، اندازه‌گیری و دستکاری است بنابراین باید تعریف عملیاتی شود.

۱۲- گزینه «۴» مطالعات طولی نوعی از روش پژوهشی است که در آن تغییرات یک رفتار یا یک پدیده در طول زمان بررسی می‌شود. اگرچه این مطالعه به ما کمک می‌کند تا به روابط علت و معلولی دست پیدا کنیم، اما نقاط ضعف زیادی دارد که در ادامه به گروهی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۱- زمان و هزینه زیادی صرف انجام پژوهش می‌شود.

۲- افت زیاد آزمودنی (ممکن است گروهی از آزمودنی‌ها در طول زمان به تحقیق بی‌علاقه شوند یا نقل مکان کنند).

با این حال در صورتی که میان ویژگی‌های دموگرافیک یا داده‌های به دست آمده از شرکت‌کننده‌های باقی مانده و افرادی که مطالعه را ترک کرده‌اند تفاوت معناداری وجود نداشته باشد، روایی درونی نتایج حاصله مخدوش نمی‌شود.

۱۳- گزینه «۴» طرح تغییر ملاک یکی از طرح‌های تحقیق تک آزمودنی است. وقتی بتوان یک رفتار هدف را در سطوح هدف متفاوتی کمی کرد، طرح تغییر ملاک گزینه خوبی می‌باشد. وقتی رفتار به سطح هدف می‌رسد، ملاک تغییر می‌یابد و رفتار باید ملاک جدید را برآورد کند، آن‌گاه به شیوه پله‌به‌پله، رفتار هدف نهایی حاصل می‌شود (مطابق با طرح شکل‌دهی رفتار). طرح تغییر ملاک مستلزم یک خط پایه اولیه برای سنجش فقط یک رفتار هدف است. در پی این سنجش، متغیر مستقل اجرا می‌شود و در طی سلسله‌ای از مراحل، مداخله ادامه می‌یابد.

۱۴- گزینه «۲» در روش ترکیبی همزمان درهم تنیده، تودرتو یا لانه کردن، داده‌های کمی و کیفی هم زمان گردآوری می‌شوند و دو مجموعه داده با هم مقایسه می‌شوند. در واقع پژوهشگر داده‌های کیفی (مصاحبه عمیق با مادران) را کدگذاری و مقوله‌بندی می‌کند سپس فراوانی هر یک از مقوله‌ها را تعیین و به توصیف آنها می‌پردازد (نتایج مصاحبه را در درون داده‌های کمی قرار می‌دهد).

۱۵- گزینه «۳» طرح مطرح‌شده یک طرح آزمایشی کلاسیک یعنی طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه گواه است. در پژوهش‌های آزمایشی متغیر مستقل متغیری است که توسط محقق دستکاری می‌شود تا اثر آن بر متغیر وابسته مورد مشاهده و اندازه‌گیری قرار بگیرد. بنابراین پس‌خوراند زیستی، متغیر مستقل و اضطراب فراگیر، متغیر وابسته است.

اگر این طرح به دقت اجرا شود همه عوامل تهدیدکننده اعتبار درونی قابل کنترل هستند و تنها ممکن است افت آزمودنی‌ها قابل مهار کردن نباشد و آزمودنی‌ها مشارکت خود را تا پایان آزمایش ادامه ندهند.

بهترین ابزار آماری جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده از تحلیل کواریانس است که در آن میانگین پس‌آزمون گروه آزمایش با میانگین پس‌آزمون گروه گواه مقایسه شده و نمرات پیش‌آزمون به عنوان متغیر کمکی به کار گرفته می‌شود.

۱۶- گزینه «۱» پژوهشگر کیفی با استفاده از روش‌های مشاهده، مصاحبه و شرکت گسترده در فعالیت‌های پژوهشی به دنبال کسب اطلاعات دست اول می‌باشد.

۱۷- گزینه «۳» در طرح گروه‌های جفت شده (همتراز شده) که یکی از طرح‌های تجزیه و تحلیل آماری برای آزمون t گروه‌های همبسته می‌باشد، آزمودنی‌های هر دو نمونه (گروه‌های آزمایش و کنترل) بر اساس یک یا چند متغیر که با متغیر وابسته یا متغیر ملاک رابطه دارند همتراز می‌شوند. چنانچه آزمودنی‌ها بر اساس متغیری که با متغیر وابسته در ارتباط است، همتراز شوند خطای نمونه‌گیری کاهش یافته و موجب بالا رفتن دقت پژوهش می‌شود. کاهش در خطا موجب افزایش دقت آزمایش در رد فرض صفر وقتی که این فرض واقعاً غلط است می‌شود و توان آزمون افزایش می‌یابد. بالعکس، زمانی که متغیر مبنای جفت کردن (همتراز کردن) با متغیر وابسته همبستگی نداشته باشد، خطای نمونه‌گیری افزایش یافته و بنابراین دقت آزمایش در رد فرض صفر غلط کاهش یافته و بنابراین توان آماری هم کاهش می‌یابد.

۱۸- گزینه «۲» متغیر مزاحم از سه طریق بر تحقیق اثر گذاشته و وارد تحقیق می‌شود: توسط محقق، از طریق آزمودنی و یا محیط فیزیکی تحقیق. در تحقیقات آزمایشی، غالباً از پیش‌آزمون، به عنوان متغیر مزاحم یا همپراش، استفاده می‌شود. ولی ممکن است محقق، از متغیرهای دیگری که احتمال می‌رود نتایج آزمایش او را تحت تأثیر قرار دهند، استفاده کند.

۱۹- گزینه «۳» یکی از ویژگی‌های فرضیه این است که باید بین فرضیه‌ها و سؤال‌های ویژه یا فرعی تحقیق تناظر صوری و محتوایی وجود داشته باشد؛ زیرا تعداد و نوع سؤال‌های فرعی و فرضیه‌ها برخاسته از چارچوب نظری تحقیق است، پس باید بین آنها ارتباط منطقی وجود داشته باشد. منظور از تناظر صوری این است که اولاً به تعداد سؤال‌های فرعی، فرضیه تدوین شود و ثانیاً هر فرضیه در مقابل سؤال مربوط به آن قرار گیرد. منظور از تناسب و تناظر محتوایی این است که معنا و مفهوم هر فرضیه با معنا و مفهوم سؤال مربوط به آن تناسب داشته باشد؛ به عبارت دیگر، فرضیه و سؤال به لحاظ محتوایی با هم ارتباط منطقی داشته باشند.

۲۰- گزینه «۱» از آزمون لوین برای سنجش برابری واریانس‌ها استفاده می‌شود. آزمون دوربین واتسون برای بررسی مفروضه استقلال مشاهدات به کار می‌رود. از آزمون‌های D کوک و فاصله ماهالانوبیس برای تشخیص داده‌های پرت استفاده می‌شود.

۱۵- در تحلیل رگرسیون، $\sum (y - y')^2$ مجموع مجذورات بیانگر کدام مورد است؟

- (۱) خطا (۲) رگرسیون (۳) کل (۴) پیش‌بینی y از روی y'

۱۶- یکسانی دترمینال درونی و دترمینال بین گروه‌ها در تحلیل واریانس چندمتغیری، بیانگر کدام مورد است؟

- (۱) غلط بودن فرض صفر کلی (۲) درست بودن فرض صفر کلی
(۳) بالابودن تفاوت درون گروه‌ها (۴) پایین‌بودن تفاوت‌های موجود در میان گروه‌های مورد بررسی

۱۷- استفاده از کدام طرح آماری، مستلزم برقراری شرط جمع‌پذیری است؟

- (۱) بلوکی (۲) عاملی (۳) رگرسیون (۴) مبتنی بر تجزیه و تحلیل کوواریانس

۱۸- تفاوت عملکرد آزمودنی‌ها در سطوح مختلف عامل، بیانگر کدام اثر است؟

- (۱) سطحی (۲) تعاملی (۳) اصلی (۴) ساده

۱۹- در یک طرح آنوا $2 \times 3 \times 3$ ، تعداد اثرات ساده کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۱۸

۲۰- کدام خطای استاندارد، با دقت بر آورد پارامترهای جامعه، رابطه بیشتری دارد؟

- (۱) پیش‌بینی (۲) اندازه‌گیری (۳) برآورد (۴) نمونه‌گیری

اصول و فنون و نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی - روان‌شناسی شخصیت

۲۱- رویکرد سیستم‌های زبان مشترک، از نظر اهمیت دادن به درمانجو و همراهی با وی، با کدام رویکرد مشابه است؟

- (۱) گشتالت‌درمانی (۲) مراجع‌محوری راجرز (۳) واقعیت‌درمانی گلاسرو (۴) وجودگرایان

۲۲- مداخلات مشاوره وجودی، بر چه اساسی به کار گرفته می‌شوند؟

- (۱) منحصربه‌فرد بودن هر درمانجو (۲) میزان اضطراب روان‌رنجور (۳) میزان اضطراب وجودی (۴) فوریت اثربخشی

۲۳- در نظریه «پزلز»، فرایند «شدن» چه معنایی دارد؟

- (۱) تلاش برای تغییر (۲) بازگ کردن ماهیت خود
(۳) بودن آن چیزی که فرد هست (۴) شدن آن چیزی که فرد باید بشود

۲۴- مراجعی که پس از فوت همسرش، در زمان اولیه سوگواری نمی‌کند و دو سال بعد، با دیدن یک فیلم غم‌انگیز یاد همسرش می‌افتد و سوگواری را تجربه می‌کند، دچار چه نوع سوگی است؟

- (۱) مزمن (۲) پیچیده (۳) پیش‌بین (۴) بازدارنده شده

۲۵- فرض اساسی جرج کلی چیست؟

- (۱) ذهنیت انسان‌ها در ارتباط با خود، در تصویر آن‌ها از آینده تأثیرگذار است.
(۲) مسئولیت‌پذیری، اصلی اساسی در سلامت روان انسان است.
(۳) تعبیر انسان از رویدادها، در تعیین اهداف او نقش دارد.
(۴) تحلیل آرزوها، از مهم‌ترین بخش‌های درمان است.

۲۶- فرایند تغییر در خانواده‌درمانی راهبردی، چگونه است؟

- (۱) پرداختن به ژنوگرام (۲) سؤال و پردازش شناختی
(۳) تغییر ساختار خانواده و قانون‌گذاری (۴) رهنمودهای عمل‌گرا و مداخله تناقض‌آمیز

۲۷- مانع اصلی گوش‌دادن فعال در مشاوران کم‌تجربه چیست؟

- (۱) عدم دانش کافی (۲) دل‌مشغولی و اضطراب
(۳) درماندگی و ترس از شکست در پایان مشاوره (۴) مرور مطالب یادگرفته‌شده قبلی

۲۸- «اضطراب وجودی»، چه نوع اضطرابی است؟

- (۱) به‌هنگار (۲) روان‌رنجور (۳) روان‌نژند (۴) اخلاقی

ک ۲۹- فرد مبتلا به اسکیزوفرنیا، چه حالتی از «من» را تجربه می‌کند؟

- (۱) بالغ طردشده (۲) والدینی طردشده (۳) کودک طردشده (۴) آشفته طردشده

ک ۳۰- یکی از فنون در درمان‌های رفتاری، کنترل دوجانبه است. در این فن، چه اتفاقی می‌افتد؟

- (۱) کنترل شخصی (۲) همان اقتصاد ژتونی است. (۳) مبتنی بر پیامدهای میان‌فردی است. (۴) ارائه تقویت‌کننده به صورت مرحله‌ای است.

ک ۳۱- در کار با مراجع، با علایم استرس، پس از سانحه می‌بایست از کدام «فن» به شدت اجتناب کرد؟

- (۱) غرقه‌سازی (۲) حساسیت‌زدایی منظم (۳) تصویرسازی تجسمی (۴) حساسیت‌زدایی با حرکات چشم

ک ۳۲- طرح‌واره‌های خانواده، در اثر کدام مورد شکل می‌گیرند؟

- (۱) ناکامی‌های مکرر (۲) فرضیات و استانداردها (۳) ادراک و توجه انتخابی (۴) سال‌ها تعامل بین اعضای خانواده

ک ۳۳- از دیدگاه «اریک برن»، شخصیت سازگار چگونه شخصیتی است؟

- (۱) برحسب ضروریات وضع موجود از یک حالت خود به حالت دیگر جابه‌جا شود و در هر لحظه فقط یک خود فعال باشد. (۲) به تدریج رشد کند و طی سال‌ها با دنیا تعامل داشته باشد. (۳) اطلاعات را برای پیش‌بینی و تصمیم‌گیری پردازش نماید. (۴) کنج‌کاو و شهودی و قادر به الگوپذیری باشد.

ک ۳۴- چرا قبل از مشاورشدن، باید انگیزه و هدف خود را از این کار مشخص کنیم؟

- (۱) این موضوع مربوط به آموزش‌های رسمی و پایه مشاوره است. (۲) بسیاری از مراجعان نسبت به مشاوره بی‌علاقه هستند. (۳) مراجعان معمولاً انتظارات غیرواقعی نسبت به امر مشاوره دارند. (۴) بتوانیم از دخالت دادن نیازهای خود در فرایند مشاوره جلوگیری کنیم.

ک ۳۵- در کار با مراجعان سالمند، توجه به کدام موضوع از اهمیت بالایی برخوردار است؟

- (۱) امید و ناامیدی (۲) آزادی / تنهایی (۳) اضطراب مرگ (۴) آگاهی از سلامت

ک ۳۶- هنگامی که مراجع به بیان داستان زندگی خود می‌پردازد، مشاور چه وظیفه‌ای به عهده دارد؟

- (۱) مراجع را به جهانی موزون و ساخته‌شده وارد کند. (۲) آن را به صورت تعالی مراجع در سازماندهی خود بداند. (۳) با نگاهی آسیب‌شناسانه، داستان زندگی وی را بررسی کند. (۴) کمک کند تا مراجع از اضطراب و ترس‌های وجودی اجتناب کند.

ک ۳۷- عبارت زیر، مربوط به کدام مهارت‌های مشاوره‌ای می‌شود؟

- «هنگامی که مشاور از رفتار مراجع نسبت به خودش آزرده شده است، بهتر است آن را بگوید تا مراجع آگاه شود که دیگران چه برداشتی از رفتار او دارند.»

- (۱) اقدام تسهیلی (۲) بررسی راه‌حل‌ها (۳) انعکاس احساس و محتوا (۴) بی‌واسطگی تجربه مشاور

ک ۳۸- اگر از مراجعی که اضطراب اجتماعی دارد، سؤال کنید آیا مواردی در برخورد اجتماعی وجود دارد که اضطراب نداشته باشید، از چه رویکردی استفاده شده است؟

- (۱) هیجان‌مدار (۲) راه‌حل‌مدار (۳) روایت‌مدار (۴) واقعیت‌درمانی

ک ۳۹- اگر مشاور به مراجعی که گریه می‌کند، بگوید ناراحتی تو مرا هم ناراحت و متأسف کرد، این پاسخ مشاور بیانگر کدام مورد است؟

- (۱) همانندسازی (۲) فرافکنی (۳) همدردی (۴) همدلی

ک ۴۰- هنگامی که مراجع دچار درماندگی در پیدا کردن راه‌حل می‌شود، مناسب‌ترین اقدام برای مشاور کدام است؟

- (۱) کوتاه کردن جلسه و ارائه راه‌حل (۲) عدم اصرار بر رسیدن به نتیجه در همین جلسه (۳) طولانی‌تر کردن جلسه مشاوره و آغاز شیوه جدید (۴) پایان دادن به جلسه فعلی مشاوره و آغاز افکار جدید توسط مشاور

۱۵- گزینه «۱» به‌طور کلی $\sum e_i^2 = \sum (y - \hat{y})^2 = \sum (y - y')^2$ که مجموع توان دومها (مجذورات) خطاها می‌باشد، زیرا $(y - y' = e)$ ولی $\sum (y - y') = 0$.

از طرفی مجموع مربعات کل برابر $\sum (y - \bar{y})^2$ و مجموع مربعات رگرسیون $\sum (x - \bar{x})^2 = \beta_1^2 \sum (y' - \bar{y})^2$ می‌باشد و پیش‌بینی y از روی y' ربطی به توان‌های دوم ندارد.

۱۶- گزینه «۲» فرض صفر کلی در تحلیل واریانس چند متغیره این است که تفاوتی بین گروه‌ها وجود ندارد که این از طریق آماره F برای تحلیل امکان‌پذیر می‌باشد و چون چندمتغیره است، می‌بایست نسبت دترمینان‌ها بین گروه‌ها (تیمارها) به درون گروه‌ها (خطاها) را به‌دست آورده و بررسی‌های لازم برای استنباط را انجام دهیم.

۱۷- گزینه «۱» طرح بلوکی (Block Design) به‌ویژه طرح‌های بلوکی ناکامل معمولاً برای تحلیل صحیح، نیازمند برقراری شرط «جمع‌پذیری» (Additivity) هستند. در طرح‌های بلوکی، جمع‌پذیری به این معناست که اثر یک تیمار بر روی یک واحد آزمایشی، مستقل از اثر بلوکی است که واحد آزمایشی در آن قرار دارد. به‌عبارت دیگر، اثرات تیمارها و بلوک‌ها به‌صورت جمعی بر روی متغیر وابسته اثر می‌گذارند و هیچ تعاملی (Interaction Effect) بین تیمارها و بلوک‌ها وجود ندارد.

اگر شرایط جمع‌پذیری برقرار باشد می‌توان به راحتی اثرات تیمارها و بلوک‌ها را از هم جدا کرد و تحلیل آماری دقیق‌تری انجام داد. در صورت عدم جمع‌پذیری، اثرات تیمارها و بلوک‌ها درهم آمیخته می‌شوند و تحلیل آماری پیچیده‌تر می‌شود که در این صورت می‌توان از تبدیل داده‌ها استفاده کرد.

۱۸- گزینه «۳» همان‌طور که در سؤال (۱۰) به تشریح کامل بیان شد تفاوت عملکرد آزمودنی‌ها در سطوح مختلف بیانگر تحلیل عامل اصلی است.

۱۹- گزینه «۲» تعداد اثرات $A \times B \times C$ ساده برای A برابر $(B-1) \times (C-1)$ و برای B برابر $(A-1) \times (C-1)$ و برای C برابر $(A-1) \times (B-1)$ می‌باشد. بنابراین برای A ، ۴ سطح، برای B و C ، ۲ سطح ساده و در کل $4 + 2 + 2 = 8$ سطح ساده داریم.

۲۰- گزینه «۴» به‌طور کلی با افزایش نمونه دقت نمونه بالاتر می‌رود، مانند سرشماری عمومی که وقتی از عموم مردم آمارگیری انجام می‌شود دقت برآوردها افزایش می‌یابد.

اصول و فنون و نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی - روان‌شناسی شخصیت

۲۱- گزینه «۲» رویکرد سیستم‌های زبان مشترک (Common Language Systems) و رویکرد مراجع‌محور راجرز هر دو بر احترام به تجربه ذهنی درمانجو، همراهی غیرقضاوتی با احساسات و نیازهای مراجع و ایجاد فضای امن برای خودابرازی تأکید دارند. رویکرد راجرز هم بر رابطه درمانگر - مراجع به‌عنوان عامل اصلی تغییر و رویکرد سیستم‌های زبان مشترک نیز بر استفاده از زبان مشترک برای تقویت این رابطه تأکید دارند. ضمناً در هر دو رویکرد، درمانگر به جای متخصص، همراه و تسهیلگر است. سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱) (گشتالت‌درمانی): گشتالت‌درمانی بر روی آگاهی فرد از تجربه‌های حال و چگونگی تعامل او با محیط تمرکز دارد و بیشتر به خودآگاهی و مسئولیت فردی پرداخته می‌شود تا همدلی و همراهی با درمانجو.

گزینه (۳) (واقعیت‌درمانی گلاس): در این رویکرد، بیشتر بر مسئولیت‌پذیری و انتخاب‌های فردی تأکید می‌شود تا همدلی با درمانجو.

گزینه (۴) (وجودگرایان): این رویکرد به مشکلات وجودی و معنای زندگی می‌پردازد و بیشتر بر پرسش‌های عمیق زندگی تمرکز دارد تا همراهی و حمایت از درمانجو.

۲۲- گزینه «۱» در مشاوره و روان‌درمانی وجودی، یکی از اصول بنیادی این است که هر انسان موجودی یکتاست، با تجربه‌هایی منحصر به فرد از زندگی و لذا درمان باید بر اساس ویژگی‌ها، تجربه‌ها و معنا‌های خاص او طراحی شود.

بنابراین منحصربه‌فرد بودن اصل اساسی است؛ زیرا مداخلات وجودی، هر درمانجو را یک کل یکتا می‌داند، از قالب‌های ازپیش‌تعیین‌شده پرهیز می‌کند و بر تجربه زیست فرد تمرکز دارد.

درمانگر وجودی هیچ فرمول ثابتی برای درمان ندارد و به جای تمرکز بر تشخیص یا الگوریتم خاص، روی شناخت عمق وجود فرد و جهان‌بینی او تمرکز می‌کند. اگرچه اضطراب وجودی (گزینه ۳) هم مهم است، اما اضطراب وجودی بیشتر یک پدیده هست که مورد کاوش قرار می‌گیرد، نه یک ملاک تصمیم‌گیری برای مداخله. همچنین خود پرداختن به این اضطراب نیز باید شخصی‌سازی شده باشد، و میزان و نوع اضطراب برای هر فرد متفاوت است که این تفاوت‌ها ناشی از همان منحصربه‌فرد بودن است. بنابراین گزینه (۱) نسبت به گزینه (۳) ارجحیت دارد.

۲۳- گزینه «۳» فریدریش پرلز (بنیانگذار گشتالت‌درمانی) «شدن» را فرایند کشف و پذیرش خود حقیقی می‌دانست. این مفهوم سه مؤلفه کلیدی دارد: ۱- آگاهی لحظه‌به‌لحظه از تجربیات درونی و بیرونی؛ ۲- پذیرش خود بدون قضاوت یا انکار ۳- مسئولیت‌پذیری کامل نسبت به وجود خویش. بنابراین در گشتالت‌درمانی، فرایند «شدن» به معنای آگاهی از «بودن» فرد و تجربه آنچه که فرد واقعاً هست. پرلز به افراد کمک می‌کند تا خودشان را همان‌طور که هستند بپذیرند و در این مسیر به رشد و بلوغ برسند. سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱) (تلاش برای تغییر): گشتالت‌درمانی بیشتر بر آگاهی و پذیرش فرد از وضعیت کنونی خود تأکید دارد تا تلاش برای تغییر فوری. گزینه (۲) (بازگو کردن ماهیت خود): این به نوعی می‌تواند بخشی از فرایند باشد، اما معنای اصلی «شدن» در گشتالت‌درمانی بیشتر مرتبط با «بودن» است. گزینه (۴) (شدن آن چیزی که فرد باید بشود): این به معنای یک ایده‌آل یا هدف است که در رویکرد گشتالت‌درمانی مطرح نیست. هدف این رویکرد بیشتر پذیرش «بودن» فرد است.

۲۴- گزینه «۴» سوگ بازدارنده، نوعی واکنش سوگ است که در آن فرد به‌طور ناخودآگاه از تجربه هیجانات مربوط به فقدان اجتناب می‌کند. ابراز طبیعی غم و اندوه به تأخیر می‌افتد (مثلاً ماه‌ها یا سال‌ها بعد) و محرک‌های به ظاهر نامرتبط (مثل فیلم) می‌توانند فرایند سوگ را فعال کنند. تعاریف سایر سوگ‌ها:

گزینه (۱) (سوگ مزمن): سوگ مزمن زمانی است که سوگواری به مدت طولانی ادامه می‌یابد و فرد قادر به کنار آمدن با آن نیست. گزینه (۲) (سوگ پیچیده): سوگ پیچیده به زمانی اطلاق می‌شود که فرد از سوگواری به شیوه‌ای مختلط و پیچیده رنج می‌برد و قادر به پیدا کردن پایان آن نیست. این سوگ همراه با نشانه‌های آسیب‌زا مانند انکار مداوم یا اختلال عملکرد شدید است. گزینه (۳) (سوگ پیش‌بین): سوگ پیش‌بین زمانی است که فرد قبل از فقدان واقعی و به‌طور پیش‌دستانه به مواجهه با سوگواری و احساسات ناشی از آن پرداخته است.

۲۵- گزینه «۳» کلی با ارائه نظریه سازه‌های شخصی معتقد است که انسان‌ها مانند دانشمندان شخصی عمل می‌کنند که به‌طور فعال دنیا را تفسیر می‌کنند که این تفسیرهای ذهنی از رویدادها (نه خود رویدادها) تعیین‌کننده رفتار و اهداف هستند. برای مثال، دو فرد با تجربه یکسان شکست شغلی ممکن است آن را به‌عنوان «فرصت یادگیری» یا «شکست کامل» تفسیر کنند.

۲۶- گزینه «۴» در خانواده‌درمانی راهبردی که با کارهای جی هیلی و میلان شناخته می‌شود، تمرکز بر این است که مشکل خانواده به‌صورت یک الگوی تکرارشونده در تعاملات حفظ می‌شود. تغییر باید سریع، مستقیم و از طریق مداخلات استراتژیک صورت بگیرد و مداخلات تناقض‌آمیز یکی از مهم‌ترین فنون هستند. مثلاً به اعضای خانواده گفته شود کاری که انجام می‌دهند را عمداً ادامه داده، تا خودشان به ناکارآمدی‌اش پی ببرند.

۲۷- گزینه «۲» در مشاوران کم‌تجربه و تازه‌کار، معمولاً تمرکز زیاد روی «درست انجام دادن فرایند مشاوره» باعث می‌شود تا به جای گوش دادن واقعی، ذهن‌شان مشغول بررسی خود، ترس از اشتباه یا فکر کردن به جمله بعدی باشد. این اضطراب باعث می‌شود نتوانند حضور واقعی و گوش‌دادن فعالانه داشته باشند. گوش دادن فعال نیاز به ذهن باز، حضور کامل و پذیرش غیرقضاوت‌گرانه دارد.

۲۸- گزینه «۱» اضطراب وجودی واکنشی طبیعی به حقایق اجتناب‌ناپذیر زندگی است که شامل چهار محور اصلی می‌شود:

- مرگ (اضطراب ناشی از محدودیت زمان)
- آزادی (اضطراب انتخاب و مسئولیت)
- تنهایی (اضطراب جدایی از دیگران)
- بی‌معنایی (اضطراب جستجوی معنا)

برخلاف اضطراب‌های مرضی، این نوع اضطراب، جهت‌دهنده رشد است. در تمام انسان‌ها وجود دارد و با خودآگاهی افزایش می‌یابد. رویکردهای وجودگرا (مثل درمان یالوم) از این اضطراب برای کمک به مراجع در پذیرش محدودیت‌های انسان، خلق معنا در زندگی و رسیدن به زندگی اصیل استفاده می‌کنند. سایر گزینه‌ها:

اضطراب روان‌رنجور/ روان‌نژند (گزینه‌های ۲ و ۳) ریشه در تعارض‌های ناخودآگاه دارد و عملکرد روزانه را مختل می‌کند. این نوع اضطراب نیاز به درمان دارد. اضطراب اخلاقی (گزینه ۴): اصطلاح روان‌تحلیلی و در نظریه‌های فراخود مطرح می‌شود که ناشی از تعارض بین رفتار و ارزش‌هاست فروید (نهاد و فراخود).

۲۹- گزینه «۲» تحلیل حالت «من» در بیماران اسکیزوفرنیک براساس نظریه تحلیل رفتار متقابل (TA)، نشان می‌دهد حالت والدینی اغلب به شکل طردشده/ آزارگر تجربه می‌شود. این حالت با پیام‌های درونی شدیداً انتقادی «تو بی‌ارزشی» مشخص می‌شود. بیمار این صداها را به صورت توهمات آزاردهنده یا هذیان‌های سرزنش‌گر برون‌فکنی می‌کند.

مطالعات برن نشان داد که ۷۸٪ بیماران اسکیزوفرنیک والد انتقادی شدید در ساختار روانی خود دارند. و این حالت اغلب از تجربیات واقعی طرد در کودکی نشئت می‌گیرد.

سایر گزینه‌ها:

آشفته طردشده (گزینه ۴): اگرچه در اسکیزوفرنیا دیده می‌شود، اما بیانگر اختلال کلی‌تر در تمایز حالت‌های خود است.

کودک/ بالغ طردشده (گزینه‌های ۱ و ۳): بیشتر در اختلالات شخصیت یا افسردگی مشاهده می‌شوند.

۳۰- گزینه «۳» ماهیت کنترل دوجانبه براساس نظریه یادگیری اجتماعی بندورا طراحی شده است. تمرکز اصلی این تکنیک بر الگوی تقویت متقابل در روابط بین‌فردی است. در این روش، رفتارهای دو طرف رابطه به صورت چرخه‌ای یکدیگر را تقویت می‌کنند.

مکانیسم عملکرد به این صورت است که زنجیره‌های رفتاری - پاسخ در تعاملات شناسایی شود. برای مثال: کودک گریه می‌کند ← والدین توجه می‌کنند ← کودک سکوت می‌کند ← والدین آرام می‌شوند.

در مثال فوق به والدین برای نادیده گرفتن گریه و توجه به رفتارهای مثبت آموزش داده می‌شود.

۳۱- گزینه «۱» غرقه‌سازی یعنی فرد را یکباره و بدون آمادگی قبلی در معرض محرک تروماتیک شدید قرار دادن تا اضطرابش فروکش کند. برای فرد دارای PTSD بسیار خطرناک است چون ممکن است باز تجربه شدید، وحشت، حمله پانیک یا پس‌زدگی روانی ایجاد کند. همچنین مراجع ممکن است رها کند یا واکنش بحرانی نشان دهد.

در PTSD باید به تدریج و کنترل‌شده با حافظه تروماتیک مواجه شد و بایست از هر تکنیکی که کنترل را از مراجع می‌گیرد، ظرفیت تحمل هیجانی را تحت فشار قرار می‌دهد و باز تجربه کامل آسیب را تحریک می‌کند، به شدت پرهیز کرد. درمان‌های پلکانی و مبتنی بر تنظیم هیجان (مثل PE یا EMDR) گزینه‌های ایمن‌تری هستند.

۳۲- گزینه «۴» طرح‌واره‌های خانواده، الگوهای پایدار ارتباطی هستند که از طریق تکرار تعاملات روزمره بین اعضا و تثبیت نقش‌ها (مثل قربانی، ناجی، آزارگر) و چرخه‌های تقویت متقابل شکل می‌گیرند.

برای مثال خانواده‌ای که همیشه مشکلات را از طریق «سکوت و قهر» حل می‌کند، طرح‌واره «اجتناب از تعارض» را ایجاد می‌کند.

۳۳- گزینه «۱» اریک برن در نظریه خود، شخصیت را متشکل از سه حالت خود می‌داند:

والد: مجموعه‌ای از بایدها و نبایدها بالغ: تفکر منطقی و مبتنی بر واقعیت کودک: احساسات و تجربیات کودکی

شخصیت سازگار کسی است که بتواند به انعطاف‌پذیری بین این حالت‌ها حرکت کند، در هر لحظه فقط از یک حالت استفاده کند و آلودگی بین حالت‌ها نداشته باشد و در کل تنظیم هیجانی، سازگاری و انعطاف روانی داشته باشد.

مثلاً شخصیت سازگار در موقعیت‌های مختلف به درستی از حالت‌های خود استفاده می‌کند. برای مثال در تصمیم‌گیری مالی از حالت بالغ، در بازی با کودکان از حالت کودک و در مراقبت از دیگران از حالت والد حمایتگر خود استفاده می‌کند.

۳۴- گزینه «۴» مشاور باید با درک صحیح از نیازها و انگیزه‌های شخصی خود وارد کار شود. اگر مشاور از انگیزه‌ها یا نیازهای درونی خود آگاهی نداشته باشد، ممکن است ناخودآگاه خود را در فرایند مشاوره دخیل کند، انتظارات یا نیازهای خود را به مراجع تحمیل کند و نتواند به‌طور کامل مراجع را در مرکز توجه قرار دهد. بنابراین، داشتن آگاهی از انگیزه‌ها و اهداف شخصی، از دخالت‌های غیرضروری در فرایند مشاوره جلوگیری می‌کند.

۳۵- گزینه «۳» در مشاوره با سالمندان، یکی از مسائل اصلی که به‌ویژه در مراحل پایانی زندگی اهمیت پیدا می‌کند، اضطراب مرگ است. این اضطراب معمولاً به دلیل نزدیک شدن به مرگ و نگرانی‌های مربوط به ناتوانی جسمی یا از دست دادن عزیزان افزایش می‌یابد و می‌تواند بر کیفیت زندگی سالمند تأثیر منفی بگذارد و مانع از پذیرش آرام مرگ شود. کار با اضطراب مرگ می‌تواند به سالمند کمک کند تا احساس آرامش و معنا در این مرحله از زندگی پیدا کند.

۳۶- گزینه «۲» زمانی که مراجع داستان زندگی خود را بازگو می‌کند، وظیفه مشاور این است که به آن داستان نه تنها گوش دهد بلکه به‌طور عمیق و بدون قضاوت آن را بررسی کرده و به مراجع کمک کند تا این داستان را به یک مسیر مثبت و در جهت رشد و تعالی خود تبدیل کند. این کار نیازمند آگاهی و همدلی عمیق است تا مراجع بتواند داستان خود را درک کند و در مسیر رشد و خودشناسی گام بردارد.

۳۷- گزینه «۴» بی‌واسطگی تجربه مشاور به معنای انتقال احساسات، تجربیات یا نظرات شخصی مشاور به مراجع است. این روش در درمان‌های انسان‌گرا و مراجع‌محور (مثل کارل راجرز) به کار می‌رود و می‌تواند به مراجع کمک کند تا احساسات و رفتارهای خود را بهتر درک کند. در این رویکرد، مشاور به‌طور شفاف و بی‌واسطه از احساسات خود نسبت به مراجع صحبت می‌کند تا ارتباطی بیشتر و شفاف‌تر ایجاد کند.

۳۸- گزینه «۲» در رویکرد راه‌حل‌مدار، مشاور بر روی راه‌حل‌ها و فرصت‌ها تمرکز دارد، نه بر مشکلات. در این رویکرد، از مراجع خواسته می‌شود تا مواردی را شناسایی کند که در آن‌ها اضطراب ندارد (موارد استثنایی). این کار به مراجع کمک می‌کند تا به ظرفیت‌ها و نقاط قوت خود پی ببرد و احساس کنترل بیشتری در شرایط اضطرابی پیدا کند.

این سؤال با شناسایی استثنایها در مشکل مراجع کار می‌کند که از اصول کلیدی است. تمرکز بر موارد عدم وجود مشکل «کی اضطراب ندارید؟»، کشف قدرت‌ها و منابع مراجع و توجه به حال و آینده به جای تحلیل گذشته از ویژگی‌های رویکرد راه‌حل‌مدار است. سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): رویکرد هیجان‌مدار بیشتر روی احساسات و تجربه هیجانی مراجع تأکید دارد.

گزینه (۳): رویکرد روایت‌مدار بیشتر در درمان‌هایی مثل روایت‌درمانی استفاده می‌شود.

گزینه (۴): واقعیت‌درمانی بر مسئولیت‌پذیری و انتخاب مراجع تأکید دارد.

۳۹- گزینه «۳» همدردی یعنی مشاور درک و احساس خود را از وضعیت مراجع ابراز می‌کند. به عبارت دیگر یعنی بیان احساسات شخصی مشاور برای مثال «من هم ناراحت شدم». این ابراز احساسات می‌تواند در حمایت و تأیید احساسات مراجع کمک کند، در همدردی برخلاف «همدلی»، مشاور احساسات خود را با مراجع به اشتراک می‌گذارد.

۴۰- گزینه «۲» درماندگی در یافتن راه‌حل معمولاً نشان‌دهنده خستگی شناختی، اضطراب عملکردی (نگرانی از ارائه پاسخ صحیح) و مقاومت ناخودآگاه در برابر تغییر است.

در مواقعی که مراجع درمانده است، مشاور نباید عجله کند که به نتیجه‌گیری سریع برسد. در چنین مواقعی باید به مراجع اجازه داده شود تا احساسات خود را پردازش کند و از فشار خارج شود. اصرار بر حل مشکل بلافاصله می‌تواند باعث اضطراب بیشتر شود. بنابراین بهترین اقدام، ایجاد فضای امن برای تأمل است نه تحمیل راه‌حل‌های سریع. این رویکرد استقلال روانی مراجع را تقویت می‌کند، به فرایندهای ناخودآگاه فرصت کار می‌دهد و از مقاومت بیشتر جلوگیری می‌کند.

۴۱- گزینه «۱» رفتار «حاشیه‌روی» معمولاً نشان‌دهنده اجتناب ناخودآگاه از موضوعات دردناک، کمبود مهارت‌های خودافشایی و مقاومت در برابر فرایند درمان است.

در مواجهه با مراجعانی که به‌طور مداوم از موضوع اصلی منحرف می‌شوند، تمرکز بر موضوع اولویت‌دار به معنای این است که مشاور باید موضوعی که بیشترین اهمیت را دارد و برای مراجع اساسی است را شناسایی کرده و بر آن تمرکز کند.

مهارت تمرکز بر موضوع اولویت‌دار به معنای هدایت گفتگو به سمت موضوعات اصلی با تکنیک‌های خاص برای اجرای این تکنیک است. ابتدا باید الگوی اجتناب شناسایی شود (می‌بینم وقتی بحث به — می‌رسد، موضوع را عوض می‌کنید، سپس تعیین واضح اولویت درمان (امروز می‌خواهیم روی — تمرکز کنیم) و همچنین استفاده از سؤال‌های هدایت‌گر (این موضوع چه ارتباطی با مشکل اصلی شما دارد؟).

تمرکز بر موضوع اولویت‌دار در حقیقت می‌تواند از پراکنده‌گویی و حاشیه‌روی مراجع جلوگیری کرده و او را به سمت موضوعات اصلی هدایت کند.